

POSTANOWIENIE

Dnia 10 sierpnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Bednarek

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w 10 sierpnia 2023 r.,

w sprawie M. P.

skazanego z art. 200 § 1 k.k.

kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego od wyroku Sądu Okręgowego w

Częstochowie z dnia 18 października 2022 r., sygn. akt VII Ka 417/22,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Myszkowie

z dnia 28 lutego 2022 r., sygn. akt II K 698/20,

postanowił:

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;

2. obciążyć skazanego M. P. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.

[SOP]

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 28 lutego 2022 r. Sąd Rejonowy w Myszkowie, w sprawie o sygn. II K 698/20 uznał M. P. za winnego popełnienia zarzucanych mu przestępstw z art. 200 § 1 k.k. i przyjął, iż sprawca działał ciągiem przestępstw w rozumieniu przepisu art. 91 § 1 k.k. i na podstawie art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w wersji obowiązującej od 26.09.2005 r. do dnia 01.07.2015 r. skazał go na karę 2 lat pozbawienia wolności. Na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k., art. 70 § 1 pkt. 1 kk w zw. z art. 4 § 1 k.k. w wersji obowiązującej od 26.09.2005 r. do dnia 01.07.2015 r. wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności wobec oskarżonego M. P. warunkowo zawiesza na okres 5 pięciu lat tytułem próby. Na podstawie art. 71 § 1

k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w wersji obowiązującej od 26.09.2005 r. do dnia 01.07.2015 r. orzekł wobec oskarżonego M. P. grzywnę w liczbie 250 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 30 złotych. Na podstawie art. 73 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w wersji obowiązującej od 26.09.2005 r. do dnia 01.07.2015 r. orzekł wobec oskarżonego M. P. dozór kuratora sądowego.

Apelacje od ww. wyroku złożyli obrońca, oskarżyciel publiczny i pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej. Obrońca zarzucił rozstrzygnięciu naruszenie przepisów postępowania, a to art. 7 k.p.k., 4 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k. w zw. z art. 192 § 2 k.p.k., art. 170 § 1 pkt 2 k.p.k., art. 167 k.p.k., art. 410 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k., a także błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na treść orzeczenia.

Sąd Okręgowy w Częstochowie wyrokiem z dnia 18 października 2022 r., w sprawie o sygn. VII Ka 417/22, zmienił zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że przyjął, że M. P. dopuścił się przypisanych mu czynów w nieustalonych dniach roku szkolnego 2013/2014, wymierzył za przypisane mu czyny karę 3 lat pozbawienia wolności, uchylił rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego z punktów II-V, podwyższył kwotę zadośćuczynienia na rzecz pokrzywdzonej do kwoty 30 000 zł, uchylił orzeczenie o opłacie zawarte w punkcie IX zaskarżonego orzeczenia, a w pozostałym zakresie utrzymał je w mocy.

Kasację od wyroku złożył obrońca skazanego i zarzucił rozstrzygnięciu naruszenie:

1. art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. przez nienależytą obsadę Sądu II Instancji wskutek orzekania w sprawie (w roli sprawozdawcy) pi zez Sędziego X.Y., która dnia 10 lipca 2020 r. uzyskała w drodze uchwały rekomendacje (wniosek) o powołanie jej przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na stanowisko Sędziego Sądu Okręgowego w Częstochowie - od Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, która to Rada, zgodnie z Uchwałą połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r.

(BSA 1-4110-1/20) oraz licznych orzeczeń Europejskiego Trybunału Praw Człowieka) - nie była uprawniona do wydania tego rodzaju rekomendacji,

2. art. 6 ust. 2 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/343 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie wzmocnienia aspektów domniemania niewinności i prawa do obecności na rozprawie w postępowaniu karnym (Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej Nr L65 z 11 marca 2016 r.) w związku z art 91 ust. 3 Konstytucji RP - i art. 5 par. 2 k.p.k. - przez niezastosowanie przez sąd odwoławczy wskazanych przepisów i rozstrzygnięcie na niekorzyść oskarżonego wszelkich wątpliwości faktycznych i prawnych, a w szczególności co do oceny wiarygodności zeznań pokrzywdzonej oraz zeznań świadków,
3. art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 399 § 1 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. przez zaniechanie trafnego rozpoznania przez Sąd Odwoławczy zarzutów podniesionych w apelacji obrońcy.

Autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Częstochowie w całości i przekazanie sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na kasację, prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja obrońcy skazanego okazała się oczywiście bezzasadna, co skutkowało jej oddaleniem na podstawie art. 535 § 1 k.p.k.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że na podstawie art. 523 § 1 k.p.k. kasacja może być wniesiona tylko z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Dotyczy to uchybień sądu odwoławczego, to bowiem od orzeczenia sądu odwoławczego przysługuje wskazany nadzwyczajny środek zaskarżenia. Możliwość wniesienia skutecznej kasacji jest zatem istotnie ograniczona. Wskazać należy, że postępowanie kasacyjne nie jest z pewnością postępowaniem, które ponawiać ma kontrolę odwoławczą. W toku postępowania z

założenia nie dokonuje się zatem kontroli poprawności oceny poszczególnych dowodów, nie weryfikuje zasadności ustaleń faktycznych i nie bada współmierności orzeczonej kary. Niedopuszczalne jest więc podnoszenie w kasacji zarzutów skierowanych przeciwko orzeczeniu sądu I instancji, także kwestionowanie ustaleń faktycznych. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, podnoszone w nadzwyczajnym środku zaskarżenia zarzuty pod adresem orzeczenia sądu pierwszej instancji, podlegają ewentualnemu rozważeniu przez sąd kasacyjny tylko w takim zakresie, w jakim jest to nieodzowne do należytego rozpoznania zarzutów stawianych orzeczeniu sądu odwoławczego. W każdym jednak wypadku, podstawą uwzględnienia kasacji może być jedynie obraza prawa, której dopuścił się sąd odwoławczy. Nie jest również dopuszczalne powtarzanie w kasacji zarzutów apelacyjnych, chyba że dotyczą one rażącego naruszenia prawa, a sąd odwoławczy je zignorował lub też przy ich rozpoznaniu doszło do obrazy prawa. Postępowanie kasacyjne nie może bowiem polegać na ponownej apelacyjnej kontroli orzeczenia i nie może być traktowane jako trzecia instancja (tak: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2013 r., sygn. IV KK 299/13).

W zarzucie z pkt 1 kasacji skarżący upatruje wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej w fakcie wydania zaskarżonego wyroku przez sąd, w składzie którego zasiadała osoba powołana na urząd sędziego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3). Zdaniem skarżącego Rada w ww. kształcenie nie była organem uprawnionym do dokonania rekomendacji.

W związku z treścią podniesionego zarzutu należy odnieść się do licznych w ostatnich latach poglądów doktryny na temat okoliczności związanych z wadliwością procesu nominacyjnego w kontekście nienależytej obsady sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

I tak zgodnie z uchwałą, składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń tak Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. (sygn. akt BSA I-4110-1/20, OSNK z. 2/2020, poz. 7), : na którą powołuje się skarżący „nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. [...] zachodzi także

wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3), jeżeli wadliwość procesu powoływania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności” (pkt 2 uchwały)”. Zgodnie więc ze stanowiskiem zaprezentowanym w uchwale zmaterializowanie się uchybienia polegającego na nienależytej obsadzie sądu mającej wynikać z udziału w procesie nominacyjnym wymagało każdorazowo wskazania wpływu wadliwości procesu nominacyjnego na treść zaskarżonego orzeczenia. Abstrahując od tego, że autor kasacji z tej powinności się nie wywiązał, to ww. uchwała nie ma waloru normatywnego, co wynika wprost z wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 20 kwietnia 2020 r., o sygn. U 2/20. W wyroku tym Trybunał stwierdził, że wskazana uchwała Sądu Najwyższego jest niezgodna z art. 179, art. 144 ust. 3 pkt 17, art. 183 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 7 i art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz. U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/30, z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 z późn. zm. OTK-A 2020, poz. 61 (Dz. U. z 2020 r. poz. 376)).

W dalszej kolejności należy przytoczyć uchwałę SN z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22 (OSNK 2022/6/22) w której Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, że brak jest podstaw do przyjęcia *a priori*, że każdy sędzia sądu powszechnego, który uzyskał nominację w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r., nie spełnia minimalnego standardu bezstronności i każdorazowo sąd z jego udziałem jest nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Z powyższego wynika, że autor kasacji winien wskazać konkretne argumenty uzasadniające, że jego zdaniem sędzia nie spełnia

minimalnego standardu bezstronności i niezawisłości. Skarżący takich okoliczności nie wykazał, opierając argumentację na podważaniu konstytucyjności Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw

Bezzasadny okazał się również zarzut z pkt 2 kasacji. Emanacją treści zarówno art. 6 ust. 2 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/343 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie wzmocnienia aspektów domniemania niewinności i prawa do obecności na rozprawie w postępowaniu karnym (Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej Nr L65 z 11 marca 2016 r.), jak i art. 91 ust. 3 Konstytucji RP na gruncie karnoprosesowym jest art. 5 § 2 k.p.k., do naruszenia którego należy się odnieść.

Zdaniem autora kasacji sąd odwoławczy nie rozstrzygnął wątpliwości na korzyść skazanego. Zgodnie jednak z orzecznictwem Sądu Najwyższego, treść przepisu art. 5 § 2 k.p.k. dotyczy wyłącznie wątpliwości, które rzeczywiście powziął sąd rozpoznający sprawę i nie rozstrzygnął ich na korzyść oskarżonego. Nie chodzi zaś w tym przepisie o wątpliwości którejs ze stron co do prawidłowości rozstrzygnięcia dokonanego przez ten sąd. Dla zasadności tego zarzutu nie wystarczy zatem zaprezentowanie przez stronę własnych wątpliwości co do stanu dowodów (*tak: postanowienie SN z 14.09.2022 r., III KK 409/22, LEX nr 348775*). W przedmiotowej sprawie sądy obu instancji wątpliwości, o których mowa w art. 5 § 2 k.p.k. nie miały, co wynika z treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku sąd odwoławczy.

Całkowicie chybiony okazał się zarzut z pkt 3 kasacji. Jest on niezrozumiały po pierwsze dlatego, że zarówno przed sądem I, jak i sądem II instancji, nie doszło do zmiany kwalifikacji prawnej czynu zarzucanego skazanemu, a skarżący zarzuca zaskarżonemu rozstrzygnięciu naruszenie art. 399 k.p.k., z której to normy wynika obowiązek dla sądu uprzedzenia o możliwości zmiany kwalifikacji prawnej czynu. Po drugie także całkowicie niezrozumiałe jest zarzucanie rozstrzygnięciu naruszenia art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. bowiem w przedmiotowej sprawie akt oskarżenia wniósł do sadu prokurator, działając w

charakterze oskarżyciela publicznego, w myśli art. 45 § 1 k.p.k., a więc podmiot do tego uprawniony.

Odnosząc się z kolei do naruszenia art. 433 § 2 k.p.k. to wskazać należy, że autor kasacji tego zarzutu nie uzasadnił, zaś analiza pisemnych motywów rozstrzygnięcia sądu odwoławczego nie daje podstaw do stwierdzenia, iż sąd ten nie odniósł się do wszystkich zarzutów i wniosków podniesionych przez obrońcę skazanego w pisemnej apelacji. Brak uzasadnienia ww. zarzutu uniemożliwił Sądowi Najwyższemu bardziej szczegółowe odniesienie się do niego.

O kosztach sądowych postępowania kasacyjnego sąd orzekł na podstawie art. 624 § 1 k.p.k.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[PGW]

[ał]